

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2018-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 25. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Petra Brňáka a Milana Ľalíka prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Vladimírom Stankom, Obrody 25, Košice, vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Er 2706/2010 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice II v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Er 2706/2010 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Košice II p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Er 2706/2010 konal bez zbytočných prietáhov.

3. [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 4 000 € (slovom štyritisíc eur), ktoré je Okresný súd Košice II p o v i n n ý vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Košice II je p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 312,34 € (slovom tristodvanásť eur a tridsaťštyri centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jej právneho zástupcu advokáta JUDr. Vladimíra Stanka, Obrody 25, Košice.

5. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením z 31. januára 2018 prijal na ďalšie konanie s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „s'ťažovateľka“) podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice II (ďalej len „okresný súd“ alebo „exekučný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Er 2706/2010 (ďalej len „namietané konanie“).

2. S'ťažovateľka v podanej s'ťažnosti uvádza, že je v procesnej pozícii povinnej účastníčkou exekučného konania vedeného pod sp. zn. EX 18874/2010 na Exekútorskom úrade súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého, PhD. (ďalej aj „súdny exekútor“), ktoré začalo na základe návrhu oprávneného 23. septembra 2010. Po doručení upovedomenia

o začatí exekúcie sp. zn. EX 18874/10u z 10. februára 2011 sťažovateľka podala námietky proti exekúcii a námietky proti trovám exekúcie. Sprievodným listom z 28. marca 2011 a 30. marca 2011 zaslal súdny exekútor okresnému súdu podanie sťažovateľky „s charakterom námietok proti exekúcii a námietok proti trovám exekúcie“. Dňa 20. februára 2017 bolo súdnemu exekútorovi doručené uznesenie okresného súdu č. k. 48 Er 2706/2010-42 z 13. decembra 2016, ktorým súd vyhovel námietkam sťažovateľky proti trovám exekúcie. Sťažovateľka uvádza, že ku dňu podania sťažnosti jej nebolo doručené uznesenie, ktorým by okresný súd rozhodol o jej námietkach proti exekúcii. Dňa 24. februára 2017 sťažovateľka doručila okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 48 Er 2706/2010-58 z 12. apríla 2017 návrh sťažovateľky na zastavenie exekúcie a návrh na odklad exekúcie zamietol. Sťažovateľka podala proti uzneseniu okresného súdu č. k. 48 Er 2706/2010-58 z 12. apríla 2017 odvolanie, o ktorom nebolo do dňa podania sťažnosti rozhodnuté.

Obsahom sťažnosti je čiastočne aj námietka rozporu vykonávanej exekúcie s únijnym právom, ktoré ukladá súdu povinnosť ex offo zakročiť proti neprijateľným zmluvným podmienkam, čo je tento prípad, keď je od sťažovateľky vymáhaná pohľadávka s extrémne vysokým úrokom z omeškania, ktorý je v rozpore s § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka a v rozpore s princípmi únijneho práva. V tejto súvislosti sťažovateľka poukazuje na rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie C-76/10, C-618/10 a rozsudok v spojených veciach C-240 až 244/98.

Ťažiskovou námietkou sťažovateľky je však neprimeraná dĺžka konania, keď okresný súd o jej námietkach proti trovám exekúcie z roku 2011 rozhodol až v roku 2016 a do dňa podania tejto sťažnosti nerozhodol o jej námietkach proti exekúcii.

V tejto súvislosti sa sťažovateľka vyjadrila ku kritériám, ktoré zohľadňuje ústavný súd pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, pričom uviedla, že pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitost' veci, prejednáváná vec patrí k štandardnej agende všeobecných súdov a nie je zložitá. Pokiaľ ide o správanie účastníkov konania ako druhé zohľadňované kritérium, sťažovateľka svojím správaním nijako neprispela k vzniku priet'ahov. Čo sa týka tretieho kritéria, a to postupu súdu, sťažovateľka uviedla, že sa predmetná exekúcia voči nej vedie od roku 2010. O námietkach sťažovateľky z roku 2011 proti trovám exekúcie rozhodol okresný súd až v roku 2016 v jej prospech.

O námietkach sťažovateľky proti exekúcii ku dňu podania sťažnosti okresný súd nerozhodol. Vzhľadom na celkovú dĺžku konania o námietkach sťažovateľky v exekučnom konaní a neefektívny postup okresného súdu, poukazujúc na judikatúru ústavného súdu, je sťažovateľka toho názoru, že došlo k porušeniu jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

3. Na základe skutočností uvedených v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v namietanom konaní, prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 500 eur, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu.

4. Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k priebehu konania podaním sp. zn. 1 SprV/51/2018 z 22. januára 2018. Vo vyjadrení okresného súdu doručenom ústavnému súdu 26. januára 2018 bola uvedená nasledujúca chronológia procesných úkonov:

- „- dňa 05.10.2010 doručená súdu žiadosť o vydanie poverenia na výkon exekúcie*
- dňa 08.10.2010 vydané poverenia na výkon exekúcie*
- dňa 08.03.2011 doručené súdu námietky povinnej proti trovám exekúcie*
- dňa 17.03.2011 vyzvaný súdny exekútor na vyjadrenie k námietkam proti trovám exekúcie*
- dňa 01.04.2011 doručené vyjadrenie súdneho exekútora k námietkam povinnej proti trovám exekúcie*
- dňa 04.04.2011 doručené súdu zo strany súdneho exekútora námietky proti exekúcii a proti trovám exekúcie*
- dňa 04.04.2011 vydané uznesenie, ktorým bolo námietkam povinnej proti trovám exekúcie vyhovené*
- dňa 26.04.2011 doručené súdu odvolanie súdneho exekútora proti uzneseniu o vyhovení námietok povinného voči trovám*

- dňa 25.04.2016 spis prevedený na prejednanie a rozhodnutie Opatrením predsedu súdu č. 8/2016 do senátu iného zákonného sudcu

- dňa 13.12.2016 vydané uznesenie, ktorým bolo vyhovené námietkam povinnej proti trovám exekúcie

- dňa 24.02.2016 doručený súdu návrh povinnej na odklad exekúcie a zastavenie exekúcie

- dňa 12.04.2017 výzva PZ povinnej na oznámenie ku ktorej veci je podanie adresované a predloženie plnomocenstva na zastupovanie v konaní

- dňa 12.04.2017 vydané uznesenie o zamietnutí návrhu povinnej na zastavenie exekúcie a návrhu na odklad exekúcie

- dňa 18.05.2017 doručené súdu odvolanie povinnej

- dňa 05.06.2017 vyzvaná povinná na zaplatenie súdneho poplatku a doručenie odvolania oprávnenému na vyjadrenie

- dňa 28.08.2017 predložený spis Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o odvolaní

konanie nie je právoplatne skončené“

Okresný súd zároveň uviedol: „S poukazom na vyššie uvedení chronológiu úkonov vo veci možno konštatovať, že v období roku 2011 až 2016 došlo k obdobiam nečinnosti, ktoré je dané objektívne, vysokým počtom exekučných vecí v senáte. Okresný súd Košice II eviduje k 31.12.2017 spolu 139 055 nevybavených exekúcií. Posúdenie dôvodnosti nechávam na rozhodnutí ústavného súdu.“

Okresný súd nepredložil spis sp. zn. 48 Er 2706/2010 ústavnému súdu, a to z dôvodu, že tento spis bol predložený Krajskému súdu v Košiciach na rozhodnutie o odvolaní.

5. Sťažovateľka sa k vyjadreniu okresného súdu sp. zn. 1 SprV/51/2018 z 22. januára 2018 nevyjadrila.

6. Okresný súd vo svojom vyjadrení z 22. januára 2018 súhlasil s upustením od ústneho pojednávania. Podobne sa vyjadrila aj sťažovateľka, ktorá vyjadrila súhlas s upustením od ústneho pojednávania v mailovej správe doručenej ústavnému súdu 10. apríla 2018.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Predmetom konania pred ústavným súdom je posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 48 Er 2706/2010 došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

9. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

10. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K odstráneniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až

právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

11. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je aj v exekučnom konaní (v rozsahu zákonných oprávnení a povinností súdu, pozn.) zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť súdu a sudcu vychádza z čl. 2 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ktorý hovorí, že ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty. Podľa čl. 17 CSP súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Ďalej z § 50 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (účinného do 31. marca 2017, pozn.) vyplýva, že námietky proti exekúcii je exekútor povinný doručiť súdu najneskôr do piatich dní od ich doručenia účastníkom. O námietkach proti exekúcii rozhodne súd najneskôr do 60 dní od ich doručenia.

12. Judikatúra ESLP a ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. právo na prerokovanie veci v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníkov a postup súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou ESLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií postupoval aj v danom prípade.

13. Pokiaľ ide o zložitosť veci (právnú a skutkovú), ústavný súd konštatuje, že predmetná exekučná vec sťažovateľky (v časti rozhodovania o jej námietkach proti exekúcii) je typ konania, ktoré exekučný súd vybavuje bežne a z obsahu súdneho spisu a vyjadrenia okresného súdu nebolo zistené nič, čo by indikovalo zvýšenú zložitosť veci. Malo teda ísť o rutinné rozhodovanie príslušného exekučného súdu.

14. Pri hodnotení správania sťažovateľky ako účastníčky exekučného konania ústavný súd nezistil žiadne okolnosti, ktoré by mohli byť zohľadnené v jej neprospech, a teda nemožno jej pričítať žiadny podiel na zodpovednosti za dĺžku konania o námietkach proti exekúcii.

15. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, bol postup okresného súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, v zmysle ktorej zbytočné prietahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99).

16. Osobným nahliadnutím do súdneho spisu a preskúmaním jeho obsahu ústavný súd zistil vykonanie totožných úkonov, ako uviedol súd v chronológii procesných úkonov doručenej spolu so svojim vyjadrením k sťažnosti z 22. januára 2018. Nosnú námietku sťažnosti sťažovateľky tvorí nerozhodnutie exekučného súdu o jej námietkach proti exekúcii do času podania tejto sťažnosti. Ústavný súd sa preto zameril na preverenie tejto námietky sťažovateľky, pričom zistil, že do času rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti sťažovateľky skutočne nebolo okresným súdom rozhodnuté o jej námietkach proti exekúcii.

Ako zo súdneho spisu vyplýva, sťažovateľka podala 8. marca 2011 na exekučnom súde podanie označené ako „*Námietka proti trovám exekúcie pre exekútora JUDr. Rudolfa Krutého číslo: EX 18874/10u a požiadavka o odobratie prípadu EX 18874/10u od exekútora JUDr. Rudolfa Krutého*“ zo 4. marca 2011. Totožné podanie sťažovateľky bolo

4. apríla 2011 doručené exekučnému súdu zo strany súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého spolu so sprievodným listom označeným ako „*Zaslanie NÁMIETOK proti exekúcii a proti trovám exekúcie*“. Na základe výzvy súdu sa súdny exekútor svojím podaním označeným ako „*Zaslanie vyjadrenia k námietkam povinnej proti exekúcii a trovám exekúcie*“ doručeným súdu 1. apríla 2011 vyjadril k námietkam sťažovateľky tak proti samotnej exekúcii, ako aj proti trovám exekúcie. Uznesením sp. zn. 48 Er 2706/2010 zo 4. apríla 2011 rozhodol exekučný súd tak, že námietkam povinnej proti trovám exekúcie vyhovuje. Proti uzneseniu vydanému vyššou súdnou úradníčkou podal súdny exekútor odvolanie, o ktorom rozhodla sudkyňa uznesením sp. zn. 48 Er 2706/2010 z 13. decembra 2016 tak, že námietkam sťažovateľky proti trovám exekúcie vyhovela.

17. V súlade s § 41 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený. Podľa § 124 ods. 1 CSP každé podanie sa posudzuje podľa jeho obsahu.

18. Z obsahu podania sťažovateľky zo 4. marca 2011 vyplýva, že sťažovateľka v ňom vzniesla predovšetkým námietky proti samotnej exekúcii a okrajovo namietala aj trovy exekúcie.

19. V odôvodnení uznesenia zo 4. apríla 2011 súd uviedol: „*Dňa 8.3.2011 povinná doručila tunajšiemu súdu (v zákonom stanovenej 3 – dňovej lehote) námietky proti trovám exekúcie, ktoré odôvodnila tým, že podľa nej nebol daný dôvod na začatie exekúcie voči nej, ďalej povinná žiadala o splátkový kalendár a odpustenie zmluvných pokút a úrokov.*“

Po odcitovaní relevantnej právnej úpravy následne exekučný súd uviedol, že predmetné námietky sťažovateľky proti trovám exekúcie sú dôvodné, keďže súdny exekútor v upovedomení o začatí exekúcie vyčíslil predbežné trovy exekúcie na výšku 552,26 eur, avšak nešpecifikoval, z čoho tieto predbežné trovy exekúcie pozostávajú (nešpecifikoval výšku odmeny, výšku hotových výdavkov a prípadnej náhrady za stratu času), preto tieto predbežné trovy exekúcie sú v upovedomení o začatí exekúcie nepreskúmateľné. Z rovnakých dôvodov rozhodol o vyhovení námietkam sťažovateľky proti trovám exekúcie aj exekučný súd vo svojom uznesení z 13. decembra 2016 vydanom sudkyňou.

20. Z predmetných uznesení teda bez pochyb vyplýva, že exekučný súd nimi nerozhodol o námietkach sťažovateľky proti exekúcii. Rovnako z týchto uznesení vyplýva, že exekučný súd sa v ich odôvodnení vôbec nezaoberal námietkami sťažovateľky proti exekúcii, ani neuviedol, z akých dôvodov sa nimi zaoberať nebude, resp. či a ako toto podanie sťažovateľky posúdil z hľadiska jeho obsahu.

Exekučný súd nerozhodol o námietkach sťažovateľky proti exekúcii aj napriek tomu, že sa k týmto námietkam sťažovateľky vyjadril aj súdny exekútor, ktorý vo svojom podaní nazvanom „Zaslanie vyjadrenia k námietkam povinnej proti exekúcii a trovám exekúcie“ z 28. marca 2011 okrem iného uviedol: „Predmetné námietky navrhujem v plnom rozsahu zamietnuť, nakoľko sa netýkajú okolností, ktoré by spôsobili zánik vymáhaného nároku alebo bránia jeho vymáhateľnosti, alebo pre ktoré by bola exekúcia neprípustná.“

Podaním z 23. februára 2017 dokonca požiadal súdny exekútor exekučný súd o oznámenie štádia konania, v ktorom uviedol: „Dňa 20.02.2017 bolo súdnemu exekútorovi doručené Uznesenie č. k. 48Er/2706/2010-42 zo dňa 13.12.2016, ktorým súd vyhovel námietkam povinného proti trovám exekúcie. K dnešnému dňu však nebolo súdnemu exekútorovi doručené uznesenie, ktorým by súd rozhodol o námietkach povinného proti exekúcii. Vzhľadom na uvedené súd žiadam o oznámenie, či bolo podanie povinného posúdené len ako námietky proti trovám exekúcie. V opačnom prípade súd zdvorilo žiadam o oznámenie štádia konania vo veci rozhodovania o námietkach proti exekúcii prípadne o zaslanie rozhodnutia v danej veci.“

21. Z uvedených skutočností vyplýva, že exekučný súd tým, že do času vydania rozhodnutia ústavného súdu nerozhodol o námietkach sťažovateľky proti exekúcii, spôsobil svojou nesústredenou činnosťou neodôvodnený prieťah v konaní v trvaní viac ako 7 rokov. Na tomto základe ústavný súd rozhodol, že postupom okresného súdu v namietanom konaní došlo k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

22. Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší

také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

V nadväznosti na bod 1 výroku tohto nálezu ústavný súd zároveň podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v ďalšom období konal v namietanom konaní bez zbytočných prietáhov (bod 2 výroku tohto nálezu).

III.

23. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

24. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, ale aj nemusí priznať finančné zadosťučinenie osobe domáhajúcej sa ochrany svojich práv na ústavnom súde.

Pretože ústavný súd rozhodol o porušení základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, zaoberal sa aj jej žiadosťou o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Sťažovateľka sa v petite svojej sťažnosti domáhala priznania primeraného finančného zadosťučinenia za porušenie jej základných práv postupom okresného súdu v namietanom konaní vo výške 8 500 eur. Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnila tým, že sa z dôvodu nerozhodnutia o jej námietkach proti výkonu exekúcie nachádza v dlhotrvajúcom stave právnej neistoty. Sťažovateľka poukázala najmä na skutočnosť, že súdny exekútor jej po začatí exekúcie blokoval účet, pričom sám dopytoval súd na dôvody, pre ktoré nebolo rozhodnuté o námietkach sťažovateľky proti výkonu exekúcie. Sťažovateľka žiadala priznať primerané finančné zadosťučinenie s prihliadnutím na celkovú dobu posudzovaného súdneho konania, jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na prietáhoch v posudzovanom konaní.

25. Ústavný súd pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia vychádzal zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd priznal s'ťažovateľke primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 eur, ktoré považuje za primerané vzhľadom na všetky okolnosti zisteného porušenia práv s'ťažovateľky (pozri body 12 až 20). Ústavný súd zohľadnil predovšetkým doterajšiu zjavne neprimeranú dĺžku konania o námietkach s'ťažovateľky proti exekúcii, intenzitu nesústreďenej činnosti okresného súdu, ako aj dlhotrvajúci stav právnej neistoty s'ťažovateľky ako strany namietaného konania v procesnom postavení povinnej a v neposlednom rade aj výšku exekvovanej sumy (čo je v hre). Nad rozsah priznanej výšky finančného zadost'učinenia ústavný súd návrhu s'ťažovateľky (bod 24) nevyhovet (bod 5 výroku).

26. Ústavný súd navyše pripomína, že jeho fakultatívna právomoc priznať primerané finančné zadost'učinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v žiadnom rozsahu a nijakým spôsobom nemodifikuje ani nerozširuje účel ochrany, ktorú ústavný súd poskytuje v konaní o namietanom porušení práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. V súvislosti s uvedeným považuje ústavný súd za dôležité zdôrazniť, že jeho právomoc priznať primerané finančné zadost'učinenie podľa čl. 127 ods. 3 ústavy s'ťažovateľovi, ktorého s'ťažnosti vyhovie v merite veci, nie je samostatným nárokom s'ťažovateľa na akési odškodnenie za prípadné priet'ahy v konaní príslušného štátneho orgánu, ale má len akcesorickú povahu. Satisfakčný potenciál rozhodnutia ústavného súdu teda nie je autonómnym prvkom ním poskytovanej ochrany ani akýmsi paralelným titulom pre domáhanie sa tejto ochrany. Takýmto titulom je len a výlučne potreba chrániť konkrétne základné právo s'ťažovateľa a prostredníctvom tohto práva aj princíp právnej istoty (I. ÚS 235/03).

27. Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania s'ťažovateľky, ktoré jej vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom JUDr. Vladimírom Stankom.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2016, ktorá bola 884 €. Sťažovateľke, ktorá bola vo veci namietaných porušení práv úspešná, vznikli trovy konania z dôvodu jej právneho zastúpenia advokátom v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Ústavný súd priznal odmenu za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a podanie sťažnosti), a to za každý úkon po 147,33 €, čo spolu s paušálnou náhradou niektorých hotových výdavkov 2 x 8,84 € za každý úkon právnej služby predstavuje sumu 312,34 €.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (§ 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde).

28. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. apríla 2018